

(א) לקמן ט: וש"נ,
(ב) ד"מ פ: טז: לה: לקמן
ט: בשו"ע מט: א) לקמן
ה: טז: (ושי' תוס' שם
ג: ד"ה קשרה) ד) לעיל
ל: א) (לעיל טו: א) (לעיל
מד: א) (פסחים כג: א)
ט) (לעיל ית: לעיל: א)
ט) (לעיל ית: א) (לעיל
ל: א).

תורה אור השלם
1. או נודע כי שור נגח
הוא מתמודד שלשם ולא
ישמורו בגליו שלם
ישלם שור תחת השור
והמתן יתנה לה:
שמות כא לו

גליון הש"ס
תוס' ד"ה לא פטר בו
רבינו דאיידי לאו קנסא
הוא וז"ל רש"י (לעיל טז)
ע"א ד"ה שור של חרש
ומוס' שם ד"ה אין
מעמידו ולעיל מ ע"א
תוס' ד"ה וילמא ליה:

מוסף רש"י
דאמר שורב בשומר
חנם דמי. דקא ידע אבר
מלכא וזיתו נטול שר על
משמרו (ב"מ פ:). דאמר
שורב כנושא שר
דמי. הואיל ולמלכא הוא
אלה. אע"פ שנותן שר
פעולה שומר שר הוא,
דאי לא ידע שר הוא שאל
וחייב בחטאו, השתא
דידע ליה אגרא לאו הוא
שולל והו' שומר שר
(שם). שורב כיצד
משלם. לשומר חנם
ושומר שר ושולל כתיב,
שורב לא כתיב ומתו דין
חייבו לענין נגיפה ואכילה,
פטור אז חייב (שם). קשרו
בעליו. לשור (לקמן נה:).
תם חייב. דלא סגי ליה
בפחותה (שם). חנם
שוררים לאו בחזקת
שימור קיימי. שרגילין
נגיפה ונרדין שמירה
(לעיל טו: א) אס לא ישמרו
בעלים שלא ידקו אינם
בחזקת משמרת מאלהים
שלא ידקו, אלא מייקין
אפילו נזקא דלאו אורחיה
הלקח על מרייהו רמיא
לעוניהו (כתובות מא: א).

דאמר שורב כשומר חנם דמי. צדקא מצינא דהשולל (ד' טה:)
ונתני חזן משומר חנם והשוכר: ואי כר". היכא דשמרו שמירה
פחותה אמאי משלמים כופר האמר ר"י מועד סגי ליה בשמירה
פחותה: ר"א היא דאמר. במתניתין נלהן אין לו שמירה למועד אלא סכין

HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

דאמר (ב) שוכר בשומר חנם דמי ליתני חזן
משומר חנם והשוכר ואי כר". דאמר שוכר
כנושא שר דמי ניתני חזן משומר חנם וכולן
במועדין פטורין לענין כופר אמר רב הונא
בר חיננא הא מני ר"א היא דאמר אין לו
שמירה אלא סכין ולענין שוכר סבר לה
כר". דאמר שוכר כנושא שר דמי אביי
אמר לעולם כר' מאיר וכדמחליף רבה בר
אבוה ותני (ג) שוכר כיצד משלם ר"מ אומר
כשומר שר רבי יהודה אומר כשומר חנם
א"ר אלעזר מסר שורו לשומר חנם הויק חייב
הויק פטור אמרי היכי דמי אי דקביל עליה
שמירת נזקין אפילו הויק נמי ליחייב ואי
דלא קביל עליה שמירת נזקין אפילו הויק
נמי ליפטור אמר רבא לעולם שקיבל עליו
שמירת נזקין והכא במאי עסקינן יכגון שהכיר
בו שהוא נגחן וסתמא דמילתא דלא אזיל
איהו ומזיק אחריני קביל עליה דאתי אחריני
ומזיק ליה לדידה לא אסיק אדעתיה:
מתני' (ד) קשרו בעליו במוסרה ועל בפניו
כראוי ויצא והויק אחד תם ואחד מועד חייב
דברי ר"מ (ה) רבי יהודה אומר יתם חייב ומועד
פטור שנאמר (ו) ולא ישמרו בעליו ושומר
הוא זה ר"א אומר אין לו שמירה אלא סכין:
גמ' מאי טעמא דר"מ קסבר (ז) סתם שוורים
לאו בחזקת שימור קיימי ואמר רחמנא תם
ניחייב דניבעי ליה שמירה פחותה הדר אמר
רחמנא ולא ישמרו גבי מועד דנבעי ליה
שמירה מעולה ויליף (ח) נגיפה לתם נגיפה
למועד ר"י סבר סתם שוורים בחזקת שימור
קיימי אמר רחמנא תם שמירה מעולה הדר אמר רחמנא
ולא ישמרו גבי מועד דנבעי ליה שמירה מעולה וזכי תימא
נגיפה לתם נגיפה למועד הא מיעט רחמנא ולא ישמרו לזה ולא לאחר
והא מיעבי ליה ללאו אם כן נכתוב רחמנא ולא ישמור מאי ולא ישמרו
לזה ולא לאחר תניא ר"א בן יעקב אומר אחד תם ואחד מועד שישמרו
שמירה פחותה פטור מאי טעמא סבר לה כר"י דאמר מועד בשמירה
פחותה סגי ליה ויליף נגיפה לתם ונגיפה למועד אמר רב אדא בר אבהו
לא פטר ר"י אלא צד העדאה שבו אבל (ט) צד תמות במקומה עומדת אמר
רב ימועד לקרן ימין אינו מועד לקרן שמאל אמר ר' אליבא דרבי
יהודה מאי אריא קרן שמאל אפילו בימין נמי אית ביה צד תמות ואית
ביה צד מועדת אמרי לעולם כרבי יהודה ולא סבירא ליה דרב אדא בר
אבהו והכי קאמר כי האי גוונא הוא דמשכחת ביה צד תמות ומועדת
אבל
אלא ודאי רב לענין שמירה אשמעינן ואי אליבא דר"מ הא תם ומועד לענין שמירה כי הדדי נינהו. לא גרסינן אי אליבא דר"מ פשיטא
ואי גרסינן הכי מפרש אי אליבא דר"מ ולענין שמירה לא אשמעינן רב דהא אין חילוק בשמירתו אלא לענין תשלומין אשמעינן פשיטא
דהא כי האי גוונא טובא תנן: אלא אליבא דר"י. ואשמעינן רב דהא שמרו שמירה פחותה ויאל והויק בקרן ימין שהועד לה פטור
דמועד בשמירה פחותה סגי ליה ואם נגח בשמאל חייב דתם לא אשמעינן לשמירה פחותה: מאי אריא קרן שמאל דאי נגח בה חייב
חזי נוק כי נגח בימין נמי איכא דא תמות ומועדת לחזיו פטור ולחזיו חייב דהא דא תמות במקומה עומדת ואשתכח דהכא נמי
חזי נוק משלם ומאי נפקא לן מדרב: לים ליה דרב אדא. אלא לגמרי פטר ביה ר"י ואשמעינן רב דכי האי גוונא משכחת דא
תמות ומועדת צד תורה ולענין שמירה דאם שמרו שמירה פחותה והויק בקרן ימין פטור לגמרי ואם בשמאל משלם חזי נוק:

בחזקת שימור קיימי. אין הפירוש כההיא דפ"ק (ד' טו.) גבי
פלוגתא דפלגא נזקא קנסא דבחזקת שימור דהתם
היינו דאין לריבין שימור שאין דרכו להזיק כמו שן ורגל אצל חזקת
שימור דהכא היינו שדרך בני אדם לשמור וסמם עבד להו שמירה

פחותה ור"ת גרס דבר' מאיר בחזקת
שימור ודבר' יהודה לאו בחזקת
שימור ולפי הגיר' הכי פירשו מאי
טעמא דר' מאיר קסבר סתם שוורים
בחזקת שימור חשיבי לבעלים
שסבורין הבעלים שאין דרכן להזיק
ועל כן אינם חוששין לשמורם וטעמא
דר"י סתם שוורים לאו בחזקת שימור
חשיבי לבעלים ונטרי להו שמירה
פחותה ולכך גריסא הוי פירוש חזקת
שימור דהכא כחזקת שימור דפ"ק
ומיהו דין לר"מ דין לר"י סברי שפיר
פלגא נזקא קנסא: **והא מיעבי**
ל"ה ל"א. נראה כגירסת הספרים
דגרסי והא מיעבי ליה לגופיה כלומר
לניבוי אחר ריבוי: **לא פטר ר"י**
אלא צד העדאה שבו. מסבירא אומר
כן דלטו משום שנעשה מועד גרע
ויפטור אפילו מח"י בשמירה פחותה
וא"ת התינה לחומרא דלית לן למימר
דא תמות במקומה עומדת מסבירא
כדפרישית אלא לקולא דאין משתלם
אלא מגופו (י) ואין מעמידין אפטרופוס
י מגנן וי"ל הואיל דלריבין אנו לומר
דא תמות במקומה עומדת לחומרא
ה"ה לקולא ומיהו ליפטור בהודאתו
למ"ד פלגא נזקא קנסא לא אמרינן
במקומה עומדת (כ) דכיון דאיעד לאו
קנסא הוא: **מועד** לקרן ימין.
מצינו למימר דדוקא נקט לפי שקרן
ימין מוזמן להזיק יותר מקרן של
שמאל אצל מועד לקרן שמאל כ"ש
דמועד לקרן ימין או שמא אין מועד
ואורחא דמילתא נקט:

אלא
קיימי אמר רחמנא תם ושלם דניבעי ליה שמירה מעולה הדר אמר רחמנא
ולא ישמרו גבי מועד דנבעי ליה שמירה מעולה (ה) ריבוי אחר ריבוי
ואין ריבוי אחר ריבוי אלא למעט מיעט הכתוב לשמירה מעולה וכי תימא
נגיפה לתם נגיפה למועד הא מיעט רחמנא ולא ישמרו לזה ולא לאחר
והא מיעבי ליה ללאו אם כן נכתוב רחמנא ולא ישמור מאי ולא ישמרו
לזה ולא לאחר תניא ר"א בן יעקב אומר אחד תם ואחד מועד שישמרו
שמירה פחותה פטור מאי טעמא סבר לה כר"י דאמר מועד בשמירה
פחותה סגי ליה ויליף נגיפה לתם ונגיפה למועד אמר רב אדא בר אבהו
לא פטר ר"י אלא צד העדאה שבו אבל (ט) צד תמות במקומה עומדת אמר
רב ימועד לקרן ימין אינו מועד לקרן שמאל אמר ר' אליבא דרבי
יהודה מאי אריא קרן שמאל אפילו בימין נמי אית ביה צד תמות ואית
ביה צד מועדת אמרי לעולם כרבי יהודה ולא סבירא ליה דרב אדא בר
אבהו והכי קאמר כי האי גוונא הוא דמשכחת ביה צד תמות ומועדת
אבל

אלא ודאי רב לענין שמירה אשמעינן ואי אליבא דר"מ הא תם ומועד לענין שמירה כי הדדי נינהו. לא גרסינן אי אליבא דר"מ פשיטא
ואי גרסינן הכי מפרש אי אליבא דר"מ ולענין שמירה לא אשמעינן רב דהא אין חילוק בשמירתו אלא לענין תשלומין אשמעינן פשיטא
דהא כי האי גוונא טובא תנן: אלא אליבא דר"י. ואשמעינן רב דהא שמרו שמירה פחותה ויאל והויק בקרן ימין שהועד לה פטור
דמועד בשמירה פחותה סגי ליה ואם נגח בשמאל חייב דתם לא אשמעינן לשמירה פחותה: מאי אריא קרן שמאל דאי נגח בה חייב
חזי נוק כי נגח בימין נמי איכא דא תמות ומועדת לחזיו פטור ולחזיו חייב דהא דא תמות במקומה עומדת ואשתכח דהכא נמי
חזי נוק משלם ומאי נפקא לן מדרב: לים ליה דרב אדא. אלא לגמרי פטר ביה ר"י ואשמעינן רב דכי האי גוונא משכחת דא
תמות ומועדת צד תורה ולענין שמירה דאם שמרו שמירה פחותה והויק בקרן ימין פטור לגמרי ואם בשמאל משלם חזי נוק: